

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ανώνυμη εταιρεία είναι η κατ' εξοχήν κεφαλαιουχική μορφή εταιρεία στην Ελλάδα. (Ν. 4548/2018)

Χαρακτηριστικά

- Περιορισμένη ευθύνη των εταίρων (μετόχων).
- Ενσωμάτωση της εταιρικής ιδιότητας σε μετοχές (εύκολα μεταβιβάσιμες).
- Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου.

Σύσταση της Α.Ε.

Συμβολαιογραφικό έγγραφο ή πρότυπο καταστατικό.

Δημοσίευση του καταστατικού

Μετοχικό Κεφάλαιο - Αντικείμενα Εισφορών

- Ελάχιστο Μετοχικό Κεφάλαιο κατά τη σύσταση € 25.000 ολοσχερώς καταβλημένο
 - Ονομαστική Αξία Μετοχής = [€ 0,04, € 100]
 - Οι μετοχές μπορεί να έχουν διαφορετική ονομαστική αξία

Αντικείμενα Εισφορών στο Μετοχικό Κεφάλαιο που Καλύφθηκε

- Εισφορές σε χρήμα και σε είδος δεκτικές αποτιμήσεως.
- Τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού δεν μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών
- Αποτίμησή της αξίας των εισφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 4587/2018.

Δηλ. δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Δεν θα πρέπει να υπάρχει κώλυμα.

Εκδιδόμενοι τίτλοι

- α) μετοχές,
- β) ομολογίες,
- γ) τίτλους κτήσης μετοχών (warrants),
- δ) ιδρυτικούς τίτλους, και
- ε) άλλους τίτλους, οι οποίοι προβλέπονται από ειδικές διατάξεις.

Μετοχές

Δικαιώματα:

- α) δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη,
- β) δικαίωμα συμμετοχής στο τελικό προϊόν εκκαθάρισεως,
- γ) δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση της εταιρείας.

Κατηγορίες Μετοχών:

- Ονομαστικές και ανώνυμες μετοχές.
- Κοινές και Προνομιούχες μετοχές
- Εξαγοράσιμες μετοχές (κοινές ή προνομιούχες)

- Δεσμευμένες μετοχές (η μεταβίβαση εξαρτάται από την έγκριση της εταιρείας – ΓΣ ή ΔΣ).

Προνόμια Μετοχών

1. Προνόμιο στην Μερική ή ολική απόληψη του μερίσματος του καταστατικού (σύμφωνα με το καταστατικό)
2. Προνόμιο στην απόδοση του καταβλημένου κεφαλαίου από το τελικό προϊόν εκκαθαρίσεως. Στο καταβλημένο κεφάλαιο περιλαμβάνεται και η διαφορά υπέρ το άρτιο.
3. Επιπλέον Προνόμια (Δυνητικά)
 - α Σταθερό μέρισμα
 - β Συμμετοχή στο σύνολο ή σε τμήμα των κερδών χρήσεως.
 - γ. Δυνατότητα καταβολής τόκου (ή και τόκου)
 - δ. Δικαίωμα στην σωρευτική λήψη μερισμάτων όταν κάποιες χρήσεις είναι ζημιολογικές (χρειάζεται πρόβλεψη στο καταστατικό)
 - ε. Δυνατότητα μετατροπής των προνομιούχων μετοχές σε κοινές
 - στ. Δυνατότητα έκδοσης χωρίς δικαίωμα ψήφου ή με περιορισμένο δικαίωμα ψήφου

Αξία Μετοχής

- α) ονομαστική = Μετοχικό Κεφάλαιο / Αριθμός Μετοχών
 β) λογιστική ή εσωτερική = Ίδια Κεφάλαια βάσει Ισολογισμού / Αριθμός Μετοχών
 γ) εύλογη = (Εύλογη αξία καθαρού ενεργητικού + Υπεραξία Απόκτησης) / Αριθμό Μετοχών
 δ) τρέχουσα (χρηματιστηριακή)
 ε) τιμή εκδόσεως (= ονομαστική αξία + Διαφορά υπέρ το άρτιο)

Απόκτηση ιδίων μετοχών.

- Επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις
- Εμφάνιση λ/σμού ίδιες μετοχές αφαιρετικά από τα ΙΚ

Η Λογιστική της Συστάσεως

Λογαριασμοί Ενεργητικού

- «Μέτοχοι – λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου»
- «Οφειλόμενο Κεφάλαιο»
- «Δόσεις Μετοχικού Κεφαλαίου σε καθυστέρηση»

Λογαριασμοί Υποχρεώσεων

- «Μέτοχοι – Αξία μετοχών τους προς απόδοση λόγω μειώσεως κεφαλαίου»
- «Μέτοχοι – Αξία μετοχών τους προς απόδοση λόγω αποσβέσεως κεφαλαίου»

Λογαριασμοί Ιδίων Κεφαλαίων

- Μετοχικό κεφάλαιο κοινό»
- Μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχο»
- Διαφορά από την υπέρ το άρτιο έκδοση μετοχών»

Άσκηση 1

Οι Αυγερίου, Βασιλείου και Γεωργίου ιδρύουν, την 1/1/20Χ9, ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΑΒΓ α.ε.». Το μετοχικό κεφάλαιο της υπό σύσταση εταιρείας ανέρχεται σε € 150.000 (130.000 κοινές μετοχές & 20.000 προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας € 1). Οι εισφορές των εταίρων έναντι του κεφαλαίου που καλύφθηκε, αναλύονται ως εξής:

(α) Ο Αυγερίου, καλύπτοντας 50.000 κοινές μετοχές, εισφέρει το δικαίωμα χρήσεως ενός κτιρίου για 5 χρόνια και μετρητά.

Το κτίριο είχε κατασκευασθεί το 20Χ5 αντί € 70.000 και βρίσκονταν κτισμένο σε οικόπεδο που είχε αποκτηθεί την 1/1/20Χ2 αντί € 20.000. Η τρέχουσα αξία του κτιρίου στην κατάσταση που βρίσκεται εκτιμάται σε € 105.000 και του οικοπέδου σε € 45.000. Η ετήσια μισθωτική αξία του ακινήτου εκτιμάται σε € 8.000.

(β) Ο Βασιλείου, καλύπτοντας 30.000 κοινές και 20.000 προνομιούχες μετοχές, εισφέρει μόνο μετρητά.

(γ) Ο Γεωργίου, καλύπτοντας 50.000 κοινές μετοχές, εισφέρει την ατομική του επιχείρηση. Για την ατομική επιχείρηση του Γεωργίου δίνονται οι παρακάτω πληροφορίες:

Λογαριασμός	Αξία Ισολογισμού	Αξία Αποτίμησης
Εμπορεύματα	20.000	15.000
Πελάτες	10.000	9.000*
Γραμμάτια εισπρακτέα	4.500	4.000 **
Κτίρια	30.000	12.000
Αποσβεσμένα Κτίρια	20.500	
Γήπεδα	5.000	7.000

* Η διαφορά οφείλεται σε επισφάλειες.

** Η διαφορά οφείλεται σε τόκους.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

1. Προσδιορίστε, αναλυτικά, τις εισφορές των μετόχων.
2. Διενεργείστε τις εγγραφές συστάσεως υποθέτοντας ολοσχερή καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου.
3. Συντάξτε τον ομαδοποιημένο ισολογισμό της «ΑΒΓ α.ε» αμέσως μετά τις εγγραφές συστάσεως.

Τμηματική Καταβολή του Μετοχικού Κεφαλαίου

- Καταβολή οφειλόμενου ΜΚ μέσα σε μία πενταετία,
- Το καταβλημένο κατά τη σύσταση κεφάλαιο, θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε € 25.000,
- Ελάχιστη καταβολή το 1/4 της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής,
- Το αποθεματικό από την υπέρ το άρτιο έκδοση μετοχών, καταβάλλεται εφάπαξ μαζί με την πρώτη δόση,
- Σε περίπτωση μεταβιβάσεως των μετοχών που δεν έχουν εξοφληθεί πλήρως, ο παλαιός ιδιοκτήτης τους ευθύνεται μαζί με τον νέο ιδιοκτήτη τους, για το οφειλόμενο τμήμα της αξίας της μετοχής (η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται μετά τη πάροδο διετίας από την ημερομηνία που έγινε η σχετική εγγραφή μεταβιβάσεως της κυριότητας στο βιβλίο μετόχων),

- Σε κάθε έγγραφο, διαφήμιση ή άλλο δημοσίευμα της εταιρείας πρέπει να αναφέρεται το καταβλημένο ΜΚ,
- Δεν θα πραγματοποιηθεί καμιά αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, πριν από τη δημοσίευση της προσκλήσεως για την καταβολή της τελευταίας δόσεως.

Αποθεματικό υπέρ το άρτιο

(Τιμή έκδοσης μετοχής - Ονομαστική Αξία Μετοχής) Χ Αριθμός μετοχών που εκδόθηκαν

π.χ. Εκδίδονται 100.000 μετοχές ονομαστικής αξίας € 2 & τιμής έκδοσης € 5. Με τη σύσταση θα πρέπει να καταβληθεί τουλάχιστον ποσό ίσο με:

$$\max \{100.000 \times 2 \times 25\%, 25.000\} + 100.000 (5 - 2) = 350.000$$

Καταβάλλοντας € 350.000 οι μέτοχοι έχουν εξοφλήσει κατά 25% κάθε μετοχή και οφείλουν το 75% κάθε μετοχής.

Μη καταβολή ληξιπρόθεσμης δόσης

1. Δίνεται προθεσμία ενός μήνα για καταβολή της δόσης
2. Οι μετοχές αυτές ακυρώνονται αυτοδίκαια.
3. Οι καταβληθείσες δόσεις και διαφορά υπέρ το άρτιο δεν επιστρέφονται αλλά παραμένουν στην α.ε. σαν ποινική ρήτρα.
4. Έκδοση και πώληση νέων μετοχών, ίσου αριθμού με αυτές που ακυρώθηκαν
5. Ελεύθερη διάθεση των νέων μετοχών αλλά προηγούνται οι παλαιοί μέτοχοι
6. Εάν η διάθεση των νέων μετοχών αποτύχει η εταιρεία υποχρεούται να προβεί σε μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου.
7. Η πράξη της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη μέτοχο από τις οφειλές του προς την εταιρεία. Η μη εμπροθέσμως καταβληθείσα εισφορά οφείλεται εντόκως με το νόμιμο επιτόκιο έως την ακύρωση των μετοχών.

Άσκηση 2

Ιδρύεται ανώνυμη εταιρεία μετοχικού κεφαλαίου 120.000 € (12.000 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας €10 και τιμής διάθεσης € 11), στην οποία συμμετέχουν οι Α, Β και Γ με ποσοστά 50%, 30% και 20% αντίστοιχα. Κατά την σύσταση καταβάλλεται το ελάχιστο απαιτούμενο από το νόμο ποσό, ενώ το υπόλοιπο θα καταβληθεί σε δύο ίσες δόσεις.

Κατά την καταβολή της τελευταίας δόσεως ο Γ καθίσταται υπερήμερος και επειδή η διάθεση των νέων μετοχών αποτυγχάνει η εταιρεία προβαίνει σε ισόποση μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.

Ιδρυτικοί Τίτλοι

α) Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι (κιτ) για να ανταμειφθούν κάποιοι από τους ιδρυτές της εταιρείας για υπηρεσίες που παρείχαν κατά τη σύσταση της.

β) Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι (ειτ) όταν γίνονται εισφορές σε είδος τις οποίες η επιτροπή του άρθρου 9 αδυνατεί να αποτιμήσει,

Λογιστική Αντιμετώπιση

Οι ιδρυτικοί τίτλοι αναγνωρίζονται με λογαριασμούς τάξεως (π.χ. έκδοση 100 κιτ)

Φορολογία εισοδήματος από ιδρυτικούς τίτλους

Στους ιδρυτικούς τίτλους μπορεί να καταβάλλεται είτε μέρισμα (από τα κέρδη της εταιρείας) είτε τόκος. Στο μέρισμα παρακρατείται φόρος με συντελεστή 5% και στον τόκο παρακρατείται φόρος με συντελεστή 5%. Εφόσον ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο, με την παρακράτηση του παραπάνω φόρου επέρχεται εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης για τα εισοδήματα αυτά.

Άσκηση 3

Η ημεδαπή ανώνυμη εταιρία Α καταβάλλει στους κατόχους των ιδρυτικών της τίτλων € 70.000. Διενεργείστε τη σχετική ημερολογιακή εγγραφή υποθέτοντας ότι το ποσό αυτό καταβάλλεται με την μορφή:

- (α) τόκων ή
- (β) μερισμάτων

Τίτλοι Κτήσης Μετοχών

Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία την έκδοση τίτλων που παρέχουν στους δικαιούχους το διαπλαστικό δικαίωμα απόκτησης μετοχών που εκδίδονται από την εταιρεία (τίτλοι κτήσης μετοχών). Οι τίτλοι κτήσης μετοχών μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)¹.

Απαγορεύεται σε α.ε. να αποκτήσει ίδιους τίτλους κτήσης μετοχών.

Η άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών γίνεται με μονομερή δήλωση του δικαιούχου προς την εταιρεία, έναντι καταβολής σε αυτήν ποσού, το ύψος ή ο τρόπος προσδιορισμού του οποίου έχει ορισθεί από το όργανο που αποφάσισε την έκδοση των τίτλων ή εξουσιοδοτήθηκε σχετικώς.

Απαγορεύεται η ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται με την άσκηση δικαιωμάτων κτήσης μετοχών να υπερβαίνει το άθροισμα του ποσού που προβλέπεται (σύμφωνα με τα παραπάνω) και του τυχόν ποσού που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων.

Με την άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών και την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού, σύμφωνα με τα παραπάνω, επέρχεται αύξηση του κεφαλαίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση έκδοσης των τίτλων.

Για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν σε ισχύ οι τίτλοι κτήσης μετοχών, σχηματίζεται αποθεματικό, μη δυνάμενο να διανεμηθεί, ίσο με το τυχόν ποσό του τιμήματος που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων κτήσης μετοχών, το καταβληθέν τίμημα προσαυξάνει τον λογαριασμό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Άσκηση 4

Την 1/1/20Χ0 η ανώνυμη εταιρεία ΑΒΓ εκδίδει 100 τίτλους απόκτησης μετοχών. Ο κάθε τίτλος δίνει στον κάτοχο του το δικαίωμα να αποκτήσει δύο (2)

¹ Στην Ελλάδα, Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης είναι η Εναλλακτική Αγορά (ΕΝ.Α.). Για περισσότερες πληροφορίες για την ΕΝ.Α. βλέπε το σχετικό αρχείο στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος.

κοινές μετοχές στην τιμή των € 3 την μετοχή. Η τιμή έκδοσης κάθε τίτλου είναι € 2, η ονομαστική αξία της μετοχής της ΑΒΓ είναι € 0,50 και το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μέχρι τις 31/12/20Χ1.

Ζητούνται οι σχετικές ημερολογιακές εγγραφές στα βιβλία της ΑΒΓ υποθέτοντας ότι μέχρι τις 31/12/20Χ1 άσκησαν το δικαίωμα μετατροπής μόνο 20 τίτλοι απόκτησης μετοχών.

Έξοδα Συστάσεως Ανώνυμης Εταιρείας

- Ισχύουν όσα έχουν ειπωθεί στις προσωπικές εταιρείες
- Αμοιβή επιτροπής αποτίμησης εισφορών
- Έξοδα δημοσιεύσεως στο ΓΕ.ΜΗ.Κ

- **Τα Όργανα της Ανώνυμης Εταιρείας**
 - η γενική συνέλευση των μετόχων,²
 - το διοικητικό συμβούλιο (μπορεί να έχει τρία (3) έως δεκαπέντε (15) μέλη), ή
 - σύμβουλος διαχειριστής (δυνητικά ΚΑΙ μόνο για μικρές ανώνυμες εταιρίες),
 - οι ελεγκτές.

Αμοιβές και άλλες παροχές στα μέλη του ΔΣ

- Πρέπει να προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας ή να εγκριθούν με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης.
- Εισόδημα από μισθούς ή διανομή κερδών
- Θέσπιση πολιτικής αποδοχών (υποχρεωτικά για εισηγμένες)

Φορολογική Αντιμετώπιση των Αμοιβών των Μελών του ΔΣ

Ο μισθός του μέλους του ΔΣ φορολογείται σαν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και υπόκειται σε παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών. Για τον τρόπο υπολογισμού του φόρου βλ. τις σχετικές σημειώσεις για την παρακράτηση φόρου στην αμοιβή του διαχειριστή της Ε.Π.Ε.

Διάθεση των Αποτελεσμάτων Χρήσεως

1. Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και είναι τα προκύπτοντα κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.
2. Τα καθαρά κέρδη, εφόσον και στο μέτρο που μπορούν να διατεθούν, διατίθενται με απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά την εξής σειρά:
 - α) Αφαιρούνται τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.
 - β) Αφαιρείται η κατά τον παρόντα νόμο και το καταστατικό κράτηση για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.
 - γ) Κρατείται το απαιτούμενο ποσό για την καταβολή του ελάχιστου μερίσματος, όπως τούτο ορίζεται στον νόμο

² Συνέρχεται υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση).

δ) Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών, όπως και τα τυχόν λοιπά κέρδη, που μπορεί να προκύψουν και να διατεθούν, σύμφωνα με το νόμο, διατίθεται κατά τους ορισμούς του καταστατικού και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης.

Κράτηση για Τακτικό Αποθεματικό

5% x Καθαρά Κέρδη Χρήσεως

Διανομή Ελάχιστου Μερίσματος

(1). Το ελάχιστο μέρισμα υπολογίζεται επί των καθαρών κερδών, ύστερα από αφαίρεση της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν προέρχονται από πραγματοποιημένα κέρδη

(2). Το ελάχιστο μέρισμα ορίζεται σε ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των καθαρών κερδών μετά τις μειώσεις της παραγράφου 1 και καταβάλλεται σε μετρητά.

35% x [Καθαρά Κέρδη Χρήσεως – Κράτηση για ΤΑ – Μη Πραγματοποιημένα Κέρδη} εκτός εάν το καταστατικό ορίζει μεγαλύτερο ποσό

Χρειάζεται προσοχή στο τι περιλαμβάνεται στα καθαρά κέρδη χρήσεως

(3) Με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία το ελάχιστο μέρισμα:

- I. μπορεί να μειωθεί σε 10% των καθαρών κερδών.
- II. μπορεί να μη διανεμηθεί.
- III. μπορεί να διανεμηθεί με μορφή τίτλων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών, εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, ή ιδίων τίτλων τους οποίους έχει στην κυριότητά της η εταιρεία, εφόσον είναι και αυτοί εισηγμένοι
- IV. μπορεί να διανεμηθεί με την μορφή άλλων περιουσιακών στοιχείων αντί μετρητών (μόνο ύστερα από ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων).

Σημείωση 1: Η μη διανομή μερίσματος μπορεί να θεωρηθεί, ελέγχοντας τα πραγματικά δεδομένα, καταχραστική άσκηση δικαιώματος.

Σημείωση 2: Οι περιπτώσεις III και IV αφορούν εταιρείες που ελέγχονται (υποχρεωτικά ή προαιρετικά) από ορκωτό ελεγκτή ή ελεγκτική εταιρεία.

Μέρισμα Καταστατικού

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει διαφορετικό ποσό σαν πρώτο μέρισμα. Το ποσό όμως που προκύπτει με την εφαρμογή του σχετικού άρθρου του καταστατικού δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό που ορίζει ο Ν. 4587/2018.

Διάθεση Λοιπών Κερδών

- Σύμφωνα με το νόμο, το καταστατικό και τις αποφάσεις της ΓΣ

Άσκηση 5

Την 1/1/20X4 η ΑΒΓ α.ε. είχε μετοχικό κεφάλαιο ύψους € 400.000 ολοσχερώς καταβλημένο.

Στις 17/7/20X5 το μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά € 100.000. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε στις 17/9/20X5.

Το τακτικό αποθεματικό της εταιρείας στις 31/12/20X4 ανέρχονταν σε € 140.000.

Η χρήση 20Χ5 έκλεισε με κέρδη (προ φόρου) € 70.000. Το καταστατικό προβλέπει ότι θα διανέμεται ελάχιστο μέρισμα ίσο με το 8% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Υπολογίστε την κράτηση για τακτικό αποθεματικό και το ελάχιστο μέρισμα.

Άσκηση 6

Η ΑΒΓ α.ε. πραγματοποίησε στην χρήση που έληξε στις 31/12/20Χ5 κέρδη ύψους € 170.000. Για τον προσδιορισμό των κερδών αυτών είχαν ληφθεί υπόψη και πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης των καταθέσεων της σε Λίρες του Ηνωμένου Βασιλείου (£) ύψους € 12.000.

Υπολογίστε τα παρακάτω:

- (α) την κράτηση για τακτικό αποθεματικό και
- (β) τα καθαρά κέρδη χρήσεως

Περιορισμοί στη Διανομή Κερδών (στην έννοια των κερδών περιλαμβάνονται και οι τόκοι μετοχών)

1^{ος} Περιορισμός

Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη μείωση του κεφαλαίου, δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους, εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας (καθαρή θέση), όπως προσδιορίζονται στο νόμο, είναι ή, ύστερα από τη διανομή αυτή, θα γίνει κατώτερο από το ποσό του κεφαλαίου, προσαυξημένου με:

- (α) τα αποθεματικά, των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό,
- (β) τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν, και
- (γ) τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Το ποσό του κεφαλαίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο μειώνεται κατά το ποσό του κεφαλαίου που έχει καλυφθεί αλλά δεν έχει καταβληθεί, όταν το τελευταίο δεν εμφανίζεται στο ενεργητικό του ισολογισμού.

2^{ος} Περιορισμός

Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο:

- (α) κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη,
- (β) κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και
- (γ) κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Η έννοια της διανομής κερδών στους μετόχους, περιλαμβάνει ιδίως την καταβολή μερισμάτων και τόκων από μετοχές.

Άσκηση 7

Παρακάτω δίδονται τα υπόλοιπα (σε χιλιάδες ευρώ) των λογαριασμών των Ιδίων Κεφαλαίων της «ΑΒΓ α.ε.» από τον ισολογισμό της 31/12/20X5

1. Μετοχικό Κεφάλαιο	90
2. Αποθεματικά καταστατικού	10
3. Αποθεματικό Αναπροσαρμογής Παγίων	15
4. Τακτικό αποθεματικό	30
5. Κέρδη χρήσεως	100

Για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών της χρήσεως είχαν ληφθεί υπόψη και πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση των καταθέσεων της σε \$ ύψους € 20.

Δεν υπάρχει υποχρέωση για νέα κράτηση από τα κέρδη για σχηματισμό αποθεματικού σύμφωνα με το καταστατικό.

Προσδιορίστε το μεγαλύτερο ποσό που μπορεί να μοιράσει σαν μέρισμα η εταιρεία στους μετόχους

Άσκηση 8

Η ανώνυμη εταιρεία ΑΒΓ α.ε. πραγματοποίησε στην χρήση που έληξε στις 31/12/20X5 καθαρά κέρδη ύψους € 80.000. Για τον προσδιορισμό των κερδών αυτών είχαν συνυπολογιστεί και τα παρακάτω:

(α) πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή δολαρίων ΗΠΑ (\$) σε Ευρώ ύψους € 9.000 και

(β) πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές από αποτίμηση Λιρών ΗΒ (£)σε Ευρώ ύψους € 14.000

(γ) έξοδα φιλοξενίας πελατών ύψους € 4.000, τα οποία δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) η προηγούμενη χρήση έληξε με ζημίες ύψους € 35.000 οι οποίες μετά την φορολογική αναμόρφωση περιορίστηκαν στο ποσό των € 18.000

(β) Δεν υπάρχει υποχρέωση κράτησης για τακτικό αποθεματικό

Προσδιορίστε το μεγαλύτερο ποσό που μπορεί να μοιράσει σαν μέρισμα η εταιρεία στους μετόχους

Προσδιορισμός Φόρου Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

- Γενικός Συντελεστής 22%
- Παρακράτηση φόρου 5% στα διανεμόμενα κέρδη
- Προκαταβολή φόρου με συντελεστή 80%

Άσκηση 9

Η ανώνυμη εταιρεία "ΑΒΓ" Α.Ε., πραγματοποίησε, στην χρήση που έληξε στις 31/12/20X1, κέρδη προ φόρων ύψους 120.000 € τα οποία και διαθέτει ως εξής:

- θα κάνει κράτηση για τακτικό αποθεματικό το ελάχιστο που προβλέπει ο νόμος,

- θα μοιράσει το προβλεπόμενο ελάχιστο μέρισμα (35%)

- θα μοιράσει για πρόσθετο μέρισμα 10.000 €

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- κατά την διάρκεια της χρήσεως η "ΑΒΓ" είχε μοιράσει προμέρισμα ύψους € 6.000,

- στη χρήση που έληξε στις 31/12/20X0 η εταιρεία πραγματοποίησε ζημίες ύψους 5.000 € αναγνωριζόμενες φορολογικά στο σύνολό τους,

διενεργείστε τις σχετικές ημερολογιακές εγγραφές στα βιβλία της α.ε.

Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου

Τρόποι αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου

- α) με πρόσθετες εισφορές των παλαιών μετόχων ή είσοδο νέων μετόχων,
- β) με απορρόφηση άλλης επιχείρησης,
- γ) με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από την αναπροσαρμογή της αξίας των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού που πραγματοποιήθηκε,
- δ) με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών,
- ε) με κεφαλαιοποίηση τμήματος του παθητικού.
- στ) με άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τίτλους απόκτησης μετοχών.

Δικαίωμα Εγγραφής

Άσκηση 10

Η ανώνυμη εταιρεία "ΑΒΓ" αποφασίζει την κεφαλαιοποίηση έκτακτου αποθεματικού ύψους 70.000 €

Διενεργείστε τις σχετικές ημερολογιακές εγγραφές υποθέτοντας ότι το αποθεματικό που κεφαλαιοποιείται είναι:

- (α) φορολογημένο ή
- (β) αφορολόγητο

Άσκηση 11

Η ανώνυμη εταιρεία "ΑΒΓ" εκδίδει στη χρήση 1/1/Χ0-31/12/Χ0 ομολογιακό δάνειο, μετατρέψιμο σε μετοχές, ύψους € 100.000.000, διαιρεμένο σε 10.000 ομολογίες, ονομαστικής, τιμής εκδόσεως και τιμής εξοφλήσεως € 10.000 € η μία, εξοφλητέο σε 10 χρόνια. Οι ομολογίες είναι μετατρέψιμες σε μετοχές. Με τη μετατροπή οι ομολογιούχοι λαμβάνουν 70 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 100 € η μία για κάθε ομολογία. Στη χρήση 20Χ2 μετατρέπονται όλες οι ομολογίες σε μετοχές.

Άσκηση 12

Η ανώνυμη εταιρεία των Α και Β μετοχικού κεφαλαίου € 80.000 (8.000 κοινές μετοχές Χ € 10) αποφασίζει να αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο κατά € 20.000 εκδίδοντας 2.000 κοινές μετοχές με τιμή έκδοσης € 14. Η αύξηση του μετοχικού καλύπτεται εξ' ολοκλήρου από τον Γ. Δεδομένου ότι η εύλογη αξία της μετοχής πριν από την αύξηση εκτιμήθηκε σε € 20 **ζητούνται:**

- (α) Υπολογίστε το δικαίωμα εγγραφής για κάθε παλαιά και για κάθε νέα μετοχή
- (β) Διενεργείστε τις ημερολογιακές εγγραφές καλύψεως και καταβολής της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου.

Μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου

Μπορεί να γίνει είτε με εξαγορά και ακύρωση ορισμένου αριθμού μετοχών είτε με ακύρωση χωρίς εξαγορά.

Από φορολογική πλευρά, το ποσό που καταβάλλεται στους μετόχους πέραν του πράγματι καταβληθέντος από αυτούς αντιτίμου μετοχών και μη επιστραφέντος σε αυτούς, προέρχεται από το υπόλοιπο των κερδών που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων. Το ίδιο ισχύει και στην εξαγορά μετοχών για απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου.

Το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί πέρα από το κατώτατο όριο που ορίζεται στην νομοθεσία, εκτός αν η απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου τουλάχιστον έως το κατώτατο όριο ή τη μετατροπή της εταιρείας σε εταιρεία με άλλη νομική μορφή.

Δεν γίνεται καμία καταβολή στους μετόχους από το αποδεσμευόμενο με τη μείωση ενεργητικό της εταιρείας, με ποινή ακυρότητας αυτής της καταβολής, εκτός εάν ικανοποιηθούν οι δανειστές της εταιρείας των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από τη δημοσιότητα της απόφασης για τη μείωση ή ενδεχομένως της σχετικής εγκριτικής διοικητικής πράξης και είναι ληξιπρόθεσμες ή, σε περίπτωση που δεν είναι ληξιπρόθεσμες, εφόσον λάβουν επαρκείς ασφάλειες, λαμβανομένων υπ' όψιν των ασφαλειών που έχουν ήδη λάβει, καθώς και της εταιρικής περιουσίας που θα απομείνει μετά την πραγματοποίηση της μείωσης. Οι δανειστές αυτοί μπορούν να υποβάλουν στην εταιρεία αντιρρήσεις κατά της πραγματοποίησης των παραπάνω καταβολών εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την παραπάνω δημοσιότητα. Επί του βάσιμου των αντιρρήσεων κρίνει το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, μετά από αίτηση της εταιρείας. Εάν υποβληθούν αντιρρήσεις από περισσότερους δανειστές, εκδίδεται μία απόφαση ως προς όλες. Εάν οι δανειστές αποδείξουν ότι η μείωση θέτει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των απαιτήσεων τους και ότι δεν διαθέτουν επαρκείς ασφάλειες, το δικαστήριο επιτρέπει την καταβολή των αποδεσμευόμενων με τη μείωση ποσών μόνο υπό τον όρο της εξόφλησης των απαιτήσεων αυτών, εάν είναι ληξιπρόθεσμες ή της παροχής επαρκών ασφαλειών. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται και όταν η μείωση του κεφαλαίου γίνεται με ολική ή μερική απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου.

Επιτρέπεται η ολική ή μερική μείωση κεφαλαίου σε είδος, ως προς την οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις για την αποτίμηση των εισφορών σε είδος. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να περιγράφει με ακρίβεια τα περιουσιακά στοιχεία που θα περιέλθουν σε καθένα από τους μετόχους. Αποτίμηση των στοιχείων σε είδος δεν απαιτείται, αν οι μέτοχοι αποφασίσουν ομόφωνα τον τρόπο υλοποίησης της μείωσης.

Μείωση μετοχικού κεφαλαίου επιτρέπεται και με σκοπό το σχηματισμό ειδικού αποθεματικού, όταν η χρηματιστηριακή τιμή είναι κατώτερη, ίδια ή υπερβαίνει έως 10% την ονομαστική αξία της μετοχής. Το ειδικό αυτό αποθεματικό μπορεί, μόνον:

- α) να κεφαλαιοποιηθεί και
- β) να συμψηφισθεί για απόσβεση ζημιών της εταιρείας.

Παράδειγμα 13

Η ανώνυμη εταιρεία ΑΒΓ αποφασίζει να μειώσει το κοινό μετοχικό της κεφάλαιο κατά € 70.000. Διενεργείστε τις σχετικές ημερολογιακές εγγραφές υποθέτοντας ότι η μείωση γίνεται:

- (α) για εξάλειψη ισόποσης ζημιάς στον ισολογισμό
- (β) επειδή υπάρχει πλεονάζον κεφάλαιο στην εταιρεία.
- (γ) για να σχηματίσει το ειδικό αποθεματικό που προβλέπει ο νόμος

Απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου

1. Η απόσβεση δεν συνιστά μείωση του κεφαλαίου.
2. Η απόσβεση γίνεται με καταβολή στους μετόχους του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Η απόσβεση επιτρέπεται μόνο με τη χρησιμοποίηση σχηματισμένων ειδικών αποθεματικών ή κάνοντας χρήση των σύμφωνα με τον νόμο

3. Η απόσβεση μπορεί να γίνει επίσης και με ολική ή μερική απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής του καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου.
4. Εκδίδονται μετοχές επικαρπίας

Μετοχές Επικαρπίας

Οι μετοχές επικαρπίας διατηρούν όλα τα προνόμια των μετοχών που δεν έχουν αποσβεσθεί με εξαίρεση:

- α) τη λήψη του πρώτου μερίσματος,
- β) τη διανομή του μετοχικού κεφαλαίου κατά την εκκαθάριση

Άσκηση 14

Η ανώνυμη εταιρεία "ΑΒΓ" Α.Ε., μετοχικού κεφαλαίου € 500.000 αποφασίζει να αποσβέσει το μετοχικό της κεφάλαιο κατά € 100.000 με την χρησιμοποίηση αποθεματικών του ισολογισμού.

Λύση και εκκαθάριση ανώνυμης εταιρείας

Η εταιρεία λύεται:

- α) με την πάροδο του κατά το καταστατικό χρόνου διάρκειας της,
 - β) με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία,
 - γ) με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση, και
 - δ) σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης πτώχευσης, λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας.
- Η εταιρεία λύεται επίσης με δικαστική απόφαση.

Παράδειγμα 15

Εστω ότι ο τελικός ισολογισμός εκκαθαρίσεως της ανώνυμης εταιρείας "ΑΒΓ" έχει ως εξής (τα ποσά σε χιλ. €):

Ε		Τελικός Ισολογισμός Εκκαθαρίσεως		Π+ΚΘ
Ταμείο	40.000	Μετοχικό κεφάλαιο		
		- Κατ/μένο κοινό (75.000 μετ)		75.000
		- Κατ/νο προν (25.000 μετ)		25.000
		Ζημίες προηγ. χρήσεων		<u>(60.000)</u>
		Σύνολο ΙΚ		40.000
Σύνολο Εν	<u>40.000</u>	Σύνολο Παθητικού		<u>40.000</u>

Ζητούνται οι ημερολογιακές εγγραφές διανομής της τελικής καθαρής θέσης στους μετόχους.